

PROGRAMA MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2004 EN GALICIA

XXI CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

Verín (Ourense), 24-27 maio 2004

DIRECTOR: PROF. DR. FRANCISCO PEÑA

Auspiciado pola

SESA
SOCIEDAD ESPAÑOLA
DE SANIDAD AMBIENTAL

Declarado cun crédito de libre configuración polas

UNIVERSIDADE
DE VIGO

Patrocinador oficial

Colaboran na organización

DEPUTACIÓN PROVINCIAL
DE OURENSE

CONCELLO DE VERÍN

VERÍN

PARADORES

PARADOR DE VERÍN

Concellos participantes

CONCELLO DE
CASTRELO DO VAL

CONCELLO DE
CUALEDRO

CONCELLO DE
LAZA

CONCELLO DE
MONTERREI

CONCELLO DE
OIMBRA

CONCELLO DE
RÍOS

CONCELLO DE
VILARDEVÓS

PRESENTACIÓN

Cada día ten maior importancia o coñecemento do medio ambiente dunha comunidade, xa que é un condicionante do seu benestar social, sanitario e económico (o medio ambiente como xerador de actividades capaces de producir emprego, renda, saúde e benestar á poboación). A industrialización e a urbanización modificaron o medio dando orixe a problemas ambientais de primeira orde (o efecto invernadoiro e cambio climático, a destrucción da capa de ozono estratosférica, o transporte de contaminantes, a desertización, etc.) que é preciso corrixir, así como evitar que as actividades futuras orixinen más deterioracións no noso contorno a través dunha política preventiva que permita un desenvolvemento sostido e equilibrado e teña como obxectivos a protección da saúde do home e a conservación de tódolos recursos que condicionan e sustentan a vida. Para acada-los obxectivos do VI Programa Comunitario de Acción en materia de medio ambiente para 2001-2010, ademais da consideración das disposicións lexislativas vixentes e de aspectos tecnolóxicos inclúense actuacións tales como o aumento de diálogo coa empresa, fomento de acordos voluntarios, participación da opinión pública, acceso á información ambiental, etc. A empresa ten unha especial responsabilidade diante do medio ambiente ó ser consumidora de recursos, ademais de fonte de emisións e residuos; pero tamén é orixe de coñecementos científicos e tecnolóxicos, así como de positivos impactos socioeconómicos; o cal levou a moitas empresas a integrar la política ambiental nas estratexias corporativas adoptando criterios de protección do contorno na planificación de actividades e toma de decisións, o que implica tamén ás asociacións empresariais, xa que a protección do medio ambiente na empresa constitúe unha responsabilidade corporativa.

A Oficina Rexional para Europa da OMS, baseándose nas iniciativas de Cidades Saudables, e tendo en conta as experiencias dos plans de sanidade ambiental locais e os programas da Axenda 21 existentes nalgúns países europeos, decidiu apoiar ás entidades locais e rexionais para acada-los obxectivos do desenvolvemento sostible; sendo esta unha oportunidade máis, de conciencia-los concellos galegos da importancia de asumir esta filosofía na súa xestión, a través da posta en marcha do **Programa Municipios Saudables e Sostibles en Galicia**, que leva consigo:

- **Un primeiro nivel de actuación:** de formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, e de tódolos axentes sociais implicados na tarefa de protexer e conservar o medio ambiente, a través da realización do XXI Curso de Saúde Ambiental en Verín, co obxectivo de contribuir a mellorar a xestión e as condicións de vida dos cidadáns na Comarca de Verín.
- **Un segundo nivel de actuación:** de participación cidadá, a través da realización de conferencias-coloquio e unha exposición sobre o medio ambiente natural galego, co obxectivo de propiciar a participación activa de tódala-cidadanía da Comarca de Verín.
- **Unha recomendación:** que a Comarca de Verín adquira o compromiso de adhesión a Carta de Aalborg e inicie o desenvolvemento da Axenda 21 Local, levando a cabo como primeiro paso un **diagnóstico ambiental**, para coñecer cal é a situación real existente da que se parte, coa finalidade de adoptar as medidas correctoras pertinentes que permitan correxir as deficiencias detectadas.

Co fin de abordar e debater algúns dos problemas prioritarios que ten a Comarca de Verín, organízase este curso que, está deseñado de acordo cos principios da Carta Europea sobre Medio Ambiente e Saúde, e a Carta de Aalborg cara á sostenibilidade, e dirixido a todos aqueles que traballan ou están interesados no medio ambiente. Finalmente, destaca-la necesidade de unir esforzos por parte de responsables políticos, empresarios, científicos, educadores, profesionais, comunicadores, ecoloxistas, así como a participación activa dos cidadáns, en prol de conseguir un medio ambiente saudable para tódolos galegos, mellor legado para xeracións vindeiras.

Prof. Dr. Francisco Peña (*)

Responsable do Programa Municipios Saudables e Sostibles 2000-2004 en Galicia.

(*) Doutor en Farmacia pola Universidade de Santiago de Compostela, especialista universitario en Toxicoloxía pola Universidade Complutense de Madrid, diplomado en Sanidade pola Escola Nacional de Sanidade, académico correspondente da Real Academia de Medicina e Cirurxa de Galicia do Instituto de España, socio numerario da Sociedade Española de Sanidade Ambiental, ex-profesor de Hixiene e Sanidade Ambiental da Universidade de Santiago de Compostela, ex-diretor do Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia (CEIDA) con sede no Castelo de Santa Cruz de Oleiros. En calidade de experto en sanidade ambiental foi vocal do Consello Galego de Medio Ambiente da Xunta de Galicia e membro do Comité Científico do I Congreso Mundial de Saúde e Medio Ambiente Urbano. Formou parte do Acordo da V Sesión da Comisión Mixta de Cooperación Técnico-Científica entre Italia e España no apartado Protección Ambiental, habendo realizado diversas estancias de investigación no Laboratorio de *Igiene Ambientale del Istituto Superiore di Sanità* (Roma). Levou a cabo a organización e dirección técnico-científica de máis dun centenar de planes, proxectos, programas e actividades de formación, investigación e educación ambiental en Galicia. Elaborou un Plan de formación, investigación e educación ambiental para a Secretaría xeral para a Protección Civil e o Medio Ambiente da Xunta de Galicia. Puxo en marcha un Plan de formación ambiental na Escola Galega de Administración Pública. Dirixiu un Plan de actividades sobre medio ambiente da Fundación Semana Verde de Galicia no Recinto Feira Internacional de Galicia. Director do Programa de Formación Ambiental das Patrullas Verdes do Concello de Caldas de Reis (Pontevedra). Profesor de "Medio Ambiente e Saúde" de CEPADE - Universidade Politécnica de Madrid. Pioneiro e impulsor da saúde ambiental en Galicia, debido á súa dilatada traxectoria académica e profesional, tras 25 anos de actividade e labor desenvolvido, ten acreditado un recoñecido prestixio e é ben coñecido en medios nacionais e internacionais, formando parte da nova xeración de sanitarios ambientalistas españoles, pola súa contribución ós sectores medio ambiente e saúde na triple vertente docente, investigadora e educativa, que se traduciu, entre outros, no recoñecemento da OMS pola súa valiosa contribución ó proxecto europeo "Healthy Cities", na obtención dunha gran xeración de premios de investigación científica, e na publicación de 31 libros e 127 publicacións científicas e artigos de divulgación relacionados coa problemática hixiénico-ambiental.

PROGRAMA

LUNS, 24 MAIO 2004

16,30 h.: ACREDITACIÓN E ENTREGA DE DOCUMENTACIÓN.

17,00 h.: ACTO INAUGURAL DO CURSO.

17,30 h.: CONFERENCIA INAUGURAL: “O camiño cara unha Galicia saudable e sostible”.

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

19,00 h.: MESA REDONDA: “A empresa ante o reto ambiental do século XXI: a súa contribución ó desenvolvemento sostible”.

PONENTES:

- “O termalismo e o turismo de saúde na sociedade do ocio”.

DRA. Dª. MARÍA DE LURDES CAMPOS

Médica Veterinaria. Mestre em Saúde Pública. Vereadora da Área do Ambiente, Termalismo, Desenvolvimento Rural e Saúde da Cámara Municipal de Chaves.

- “A industria enoloxíca e o medio ambiente”.

D. NICANOR PAYO BOO

Presidente do Consello Regulador da Denominación de Orixe Monterrei.

- “Xestión de residuos industriais na empresa”.

D. FELIPE GARCÍA SERNA

Licenciado en Ciencias Químicas. Director de Calidade e Medio Ambiente do Grupo Manantiais de Galicia.

-“Implantación do Regulamento Europeo EMAS: a experiencia do Parador de Verín”.

Dª. OLIVIA REINA PRIETO

Directora do Parador de Verín.

MARTES, 25 MAIO 2004

09,00-14,00 h.: VISITAS PRÁCTICAS:

- Aguas de Cabreiroá (Verín).

- Ruta de fontes de augas minero-medicinais de Verín.

- Caldas de Chaves (Portugal).

16,30 h.: TEMA 1: “Importancia dos sistemas de abastecemento hídrico e de saneamento das augas residuais en relación coa saúde pública: vixiancia e control sanitario das augas potables de consumo público e depuración das augas residuais urbanas”.

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

18,30 h.: COMUNICACIONES TÉCNICAS SESIÓN DE AUGAS:

- “Adaptación ó RD 140/2003 polo que se establecen os criterios sanitarios da calidade do auga de consumo humano”.

D. JOSÉ CARLOS AQUILUE VALERO

Director Técnico de Aquagest, S.A.

- “Plan de saneamento de Galicia 2000-2015: á súa aplicación na Comarca de Verín”.

PROF. D. FRANCISCO ALONSO FERNÁNDEZ

Subdirector Xeral de Programación e Proxectos de Augas de Galicia da Consellería de Medio Ambiente da Xunta de Galicia. Profesor da Universidade de Vigo.

- “Novas tecnoloxías na depuración de augas residuais domésticas para pequenos núcleos de poboación”.

D. DAVID BAR RIVEIRO

Enxeñero de Minas. Departamento Técnico de SMA – Soluciones Medioambientales y Aguas, S.A.

D. GONZALO ALFONSÍN SOLIÑO

Enxeñero Industrial. Responsable Departamento de Medio Ambiente – Facet Ibérica, S.A.

MÉRCORES, 26 MAIO 2004

16,30 h.: **TEMA 2: "Xestión integral de residuos urbanos".**

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

18,00 h.: **COMUNICACIÓN TÉCNICA SESIÓN DE RESIDUOS:**

- “Reciclaxe e tratamiento do vidrio: importancia da colaboración cidadá”.

D. JUAN CARLOS FERNÁNDEZ GONZÁLEZ

Enxeñeiro Industrial. Director Técnico de Danigal Vidrio, S.L.

19,30 h.: **TEMA 3: "Contaminación atmosférica e acústica: prevención e loita".**

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

XOVES, 27 MAIO 2004

09,00-14,00 h.: **VISITAS PRÁCTICAS:**

- Estación de Tratamiento de Augas Potables e Estación Depuradora de Augas Residuais municipais de Verín.
- Paseo fluvial e entorno do río Támega (Verín).
- Pranta de reciclaxe de vidrio de Danigal (Verín).

16,30 h.: **TEMA 4: "Responsabilidade da Administración Local na protección do medio ambiente: competencias e sistemas de financiamento. Instrumentos de xestión ambiental. A formación, investigación e educación ambiental: pezas clave dunha política ambiental eficaz de carácter preventivo. Municipios saudables e sostibles. A Axenda 21 Local aplicable á xestión municipal. Xestión sanitaria do medio ambiente: diagnóstico de saúde ambiental".**

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA.

18,00 h.: **MESA REDONDA: "Posta en común sobre a problemática ambiental da Comarca de Verín: posibles soluciones".**

PONENTES:

- Contribución da Deputación Provincial de Ourense ó desenvolvemento sostible da provincia de Ourense”.

D. ANTONIO MANUEL ESTÉVEZ PRIETO

Técnico de Conservación Natural, Medio Ambiente e Enerxía da Deputación Provincial de Ourense.

- “Ferramentas de sostibilidade aplicables á xestión municipal”.

D. JULIÁN MAYOR BALVÍS

Xefe de Departamento de Medio Ambiente en Administracións Públicas de Soluziona Calidad y Medio Ambiente.

- Representantes dos Concellos da Comarca de Verín.

20,00 h.: **ACTO DE CLAUSURA E ENTREGA DE DIPLOMAS ACREDITATIVOS DO CURSO.**

20,30 h.: **O PARADOR DE VERÍN E O CONSELLO REGULADOR DA DENOMINACIÓN DE ORIXE MONTERREI OFRECERÁN UN MARIDAXE DE VIÑOS DA D.O. MONTERREI NAS INSTALACIÓNS DO PARADOR.**

INFORMACIÓN XERAL

OBXECTIVOS

- Integración da dimensión dos aspectos ambientais da saúde na formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, coa finalidade de actualiza-la súa formación e adecua-las esixencias que demanda a sociedade actual, para que contribúa a mellora-la xestión e as condicións de vida urbana dos cidadáns.
- Establecer un foro de debate e estudio que aborde a situación medioambiental da Comarca de Verín, dos seus problemas e carencias que se consideran más importantes así como das posibles soluciones que se deberán adoptar; ademais de permitila cooperación e o diálogo entre tódolos axentes sociais implicados no tema.

DESTINATARIOS

- Técnicos, funcionarios e responsables políticos da Administración Local, Provincial e Autonómica, que desenvolván a súa actividade ou estean relacionados coas árees obxecto de estudo.
- Profesorado de ensino secundario, formación profesional e universitaria que desenvolva a súa actividade ou estea relacionado coas árees obxecto de estudo.
- Técnicos superiores en saúde ambiental, química ambiental, etc.
- Técnicos e xestores de empresas que desenvolvan a súa actividade nos departamentos de calidade, medio ambiente e prevención de riscos laborais.
- Profesionais libres (farmacéuticos, médicos, veterinarios, químicos, biólogos, enxeñeiros, arquitectos, avogados, economistas, xeógrafos, psicólogos, sociólogos, diplomados en relacóns laborais, diplomados en enfermería, etc.) que desenvolvan a súa actividade ou estean relacionados/interesados nas árees obxecto de estudo.
- Estudantes universitarios relacionados/interesados nas árees obxecto de estudo.
- Estudantes dos ciclos formativos de grao superior de saúde ambiental, química ambiental, etc.

METODOLOXÍA

- Exposición por parte do profesor do contido teórico do curso co apoio de medios audiovisuais.
- Presentación de comunicacóns técnicas e casos prácticos nos que tamén intervirán activamente os propios alumnos amosando as súas experiencias.
- Realización de visitas prácticas a instalacóns de interese medioambiental e sanitario.
- Mesas redondas.
- Exposición sobre: "O Medio Ambiente Natural Galego".

NÚMERO DE PRAZAS E DEREITOS DE INSCRICIÓN

- Número de prazas: estará limitado a **50**, que se cubrirán por rigorosa orde de inscrición.
- Cota de inscrición: **30 €**.
- Forma de pagamento: o abono efectuarase mediante transferencia bancaria o entrega en efectivo na oficina de **Caixa Galicia**, sita na rúa Luís Espada, nº 31 – 32600 Verín (Ourense), nº de conta: **2091 0409 96 3040009863**, a favor do "**XXI CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL EN VERÍN**", especificando o nome e apelidos da persoa inscrita.
- Forma de inscrición: cubri-lo boletín de inscrición, que deberá achegar o xustificante do pagamento, e presentarase/enviarse por fax/correio á Secretaría Técnica do Curso. O prazo de inscrición abrirase o luns día 3 de maio, fixándose a data límite de formalizala o venres día 21 de maio ás 14,00 horas.

DOCUMENTACIÓN

- Entregarase un maletín coa publicación do libro do curso e material didáctico diverso.

DIPLOMA ACREDITATIVO E CRÉDITO DE LIBRE CONFIGURACIÓN

- Aqueles alumnos que participen con regularidade nas sesións programadas do curso, que consta de **30 horas lectivas**, recibirán un diploma acreditativo de asistencia.
- A Universidade de Vigo (UV) concederá **1 crédito de libre configuración** ós alumnos matriculados nesa Universidade que asistan ó curso.

SEDE, DATAS E HORARIO

- Sede: Salón de actos da Casa da Cultura (Rúa Irmans da Salle, s/n. – 32600 Verín).
- Datas: do 24 ó 27 de maio de 2004.
- Horario: de 16,30 a 21,00 horas (de luns a xoves). O martes e o xoves (de 09,00 a 14,00 horas) terán lugar unhas visitas prácticas (opcionais).

SECRETARÍA TÉCNICA DO CURSO

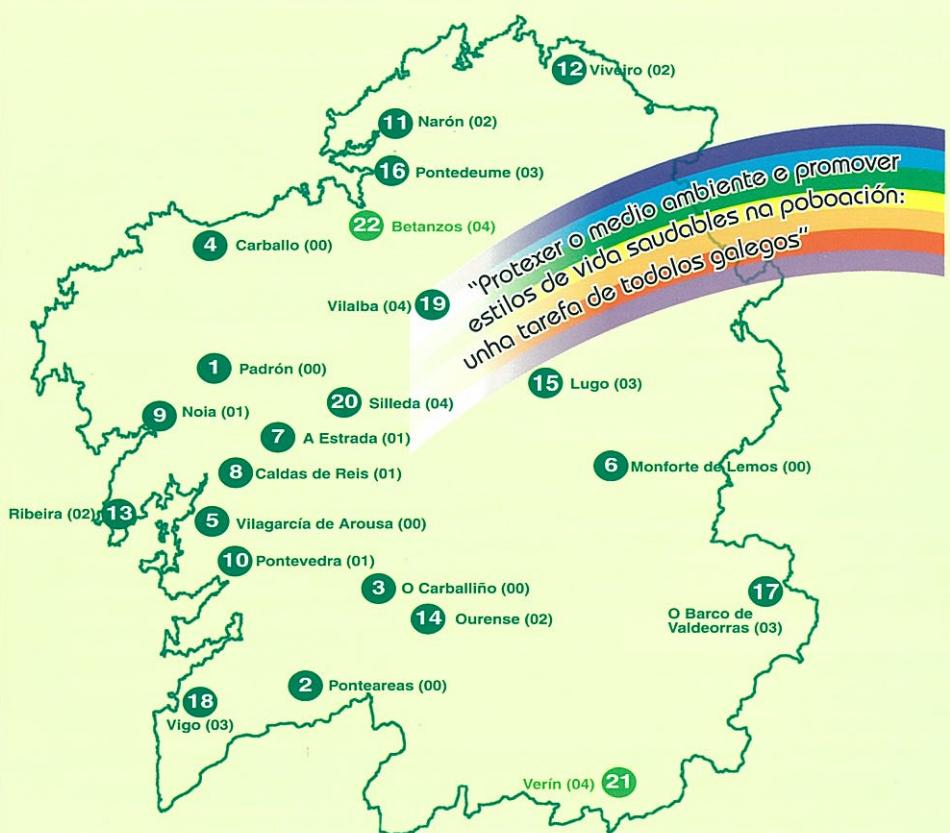
CONCELLO DE VERÍN

Coordinador: Xosé Antón González Montesinos
Praza do Concello, 1
32600 VERÍN (OURENSE)
Tel.: 988 41 00 00 / 988 41 00 01 / Fax: 988 41 24 14
E-mail: cultura@verin.net

FUNDACIÓN COMARCAL VERÍN

Coordinadora: Ana María Vilariño Pardo (xerente)
R/ Montemaior nº 10 - Local 8
32600 VERÍN (OURENSE)
Tel.: 988 59 20 22 / Fax: 988 59 20 07
E-mail: fverin@cetadec.net

PROGRAMA MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2004 EN GALICIA

Empresas colaboradoras

